Ч. 22. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem Львів, 3. червня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів, вулиця Льва Сапіги ч. 26, I. пов.

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з. 50 сот. Місячно 1 зол.

ЗА КОРДОНОМ: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

В день Великих Поминків

(о. С. К.) Нові Великі Поминки! Нині складаємо пошану памяти Борців, що на жертвеннику Волі України зложили своє життя. В душі бачимо їх всіх, як безконечний похід, як неперглядне військо. І з крівавого Сходу і з жаркого Полудня. Їх лиця сіяють надземською ясністю. „Бог обтер всяку сльозу з їх очий. І смутку більш не буде, ані болю. (Обяв. 21, 4). Але їх очі отворені. Їх погляд звернений до нас. У піднесенім настрою духа чуємо їх завіщання: Браття, будьте ваших борців достойними!

Багате змістом було їх життя, яке знайшло свій конець на побоєвищі. Життя посвячене Вітчині й Братам. „Більшої від сеї любови ніхто не має, щоби хто свою душу положив за своїх другів“. (Йоан. 15, 13). Справді коротке було їх життя. На многих гробах читаєте напис: „В віці вісімнайцяти, двайцяти літ впав на полі слави“. В віці цвітучої молодости віддали своє життя й положили свої буйні голови на жертвеннику нашої Великої Батьківщини за волю і долю свойого Народу. Не вік довгий надає нашому буттю стійности. Правдиве життя є лиш життям до святих цілий. Є се велика правда, яку голосить нам їх геройська смерть. Уживання, змислові розкоші та радощі не є найвисшими добрами. Правдива велич в чистоті серця й в змаганню духа до вічної Правди. Тоді чоловік знімається на найвищий щебель, якщо забуває на себе, а служить другим; якщо йому милійше самому нужду терпіти, ніж глядіти, як терплять другі; якщо готов віддати за долю народу і своє життя. Хто жив для вічних і найвищих цілей, сей не вмер. Його кінчина є тільки переходом до царства небесної слави.

Життя героїв сіяло иебесним блеском через терпіння. Що лиш колинебудь великого у світі сталося, звершилося через болі й самовідречення. „Чи не мав Христос се пострадати і так увійти у свою славу“? (Лук. 24, 26). Наші борці ступали шляхами Спасителя. До них відносяться слова Апостола: „Коли тільки з Христом терпимо, то будемо з ним також і прославлені“. (Рим. 8, 17).

Браття! Будьмо наших борців достойними! Стоїмо на святій землі. Кровю найкращих наших синів є вона зрошена. Як сівач кидає на зорану землю зерно, аби воно вмерло і повстало до нового життя, так смерть наших героїв має бути жерелом нового життя. „Коли зерно пшеничне упавши в землю не умре, воно само остається; колиж умре, много плоду приносить“. (Йоан. 12, 24. 25). Як великою мусить бути наша праця, аби ми стали наших борців гідними. Бо хочби ми і як величалися та гордилися нашими невмирущими героями, то якщо із свойого боку не покажемо, що у нас глибоке зрозуміння великої їх посвяти, не гідні будемо цього, що за нас страждали і терпіли Вони. А якщо хочемо бути наших борців достойними, то треба налаштувати до сього наше життя.

Зелені Свята — це дні допомоги інвалідам і охорони стрілецьких могил. В ті дні кожний чесний Українець зложить жертву на ті цілі.

Арештовання пол. комуністів

В Берліні арештовано 26 польських комуністів, зібраних на тайному засіданню. Між арештованими має находитися й посол Сохацький, який утік з Польщі. Польський Сойм рішив був видати посла Сохацького за його большевицьку роботу — в руки суду. І він утікаючи перед польською поліцією попав у руки берлінської. Арештовані в Берліні комуністи мали фалшиві австрійські пашпорти. Всі вони, як чужинці, стануть перед німецьким судом, за дільне вмішування у внутрішно-політичні справи Німеччини.

В справі виборчих зловживань

На адміністраційній соймовій комісії обговорювано справу виборчих надужить, та відносячихся до них посольських, між ними українських внесків. Міністер внутрішніх справ зажадав покликання надзвичайної комісії, яка розглянула би тую справу. Також поставив він внесок, щоби всі посли до 14 днів внесли до Президії адміністраційної комісії факти на виборчі надужиття державних властей і урядовців та суспільних організацій.

Нова совітська нота

В звязи з арештованням польського урядовця Станислава Турка, який займався шпіонажею в користь одної сусідуючої з Польщею держави, совітський посол Богомолов передав ноту польському міністрови Залеському. В ноті тій Богомолов заперечує, будьтоби совітське посольство в Варшаві користало зі шпігунських прислуг Турка. Турок вправді зголошувався пару разів у консуляті і хотів там продати ріжного рода документи, однак — його прогнано за двері. Також совітська нота перечить, будьтоби Виноградов, який був у зносинах із Турком — належав між членів консуляту. — Польські часописи однак пишуть, що ця совітська нота „нічим не може ослабити закидів поставлених польською пресою під адресою згаданої сусідної держави“.

Зневага прапора

В Інсбруці, в Австрії, італійський консулят вивісив свій прапор в тринайцяту річницю виповідження війни Австрії. Австрійські студенти урядили під консулятом маніфестацію і здерли італійський прапор. Італійський консуль зажадав, щоби австрійський уряд велів вивісити цей прапор наново та щоб австрійський військовий відділ віддав честь зневаженому італійському прапорови. Жадання це сповнено.

Замах на консулят

В Буенос Айрес, у Арґентині довершено бомбового замаху на італійський консулят. Вибух бомби спричинив страшне спустошення. Цілковитому знищенню улягло пашпортове бюро. Не обійшлося без жертв у людях. Дванайцять осіб, переважно італійських еміґрантів, згинуло від вибуху. Понад сорок осіб є раненних. Замах був звернений проти італійського консуля, якого від смерти вратувало те, що спізнився до консуляту. Крім того вибухла ще одна бомба в одній місцевій аптиці.

Честь народу наказує забезпечити життя тим, що в обороні його чести віддали своє здоровля.

Свята Унія

XIV. Вигляди Унії на будуче.

Будучина все закрита перед оком і душею людини немов темною хмарою. Але є три сили, що немов лискавки освітлюють час до часу ту хмару, котра закриває будучність.

Сили ті дав сам Бог людям і вложив їм у душу і в серце. Перша з тих сил — се віра непоколибима і незрушима. Друга сила — се любов безмежна, котру пізнати по послусі. Третя сила — се жертвенність , тим, що в нас найдорожше. А найдорожше се воля і життя людини, се душа її.

Як жовнір — воїн, що стоїть на сторожі найдальше висунений, вірить непоколибимо, що там далеко сидить його найвисша команда, котра думає про се і котру він життям своїм боронить, котру має в послусі, привязанню, хоч вона й не знає про нього. Так кождий з нас має вірно стояти при Апостольській Столиці.

Як дитина привязана любовю до матери, котра любить, так кождий з нас має бути привязаний до Апостольської Столиці, котра як мати любить св. Церкву нашу. А любов нашу пізнаємо по послусі і вірности од рода в род. Але що не можна любити того, чого не знається, тому треба пізнати історію св. Церкви своєї й історію матери її св. Апостольської Столиці та її любов до нас, що треває віками. Нехай відомо стане кождій дитині нашій мучеництво св. Церкви нашої в її важкій боротьбі!

А третя сила, що пояснює будучність, се жертвенність собою. Якаж се велика сила! Вона кличе чисту молодь нашу, кличе наших хлопців і дівчаток: Принесіть себе в жертву св. Церкві своїй! В імя терпячого Христа і за приміром Його! В імя Матери Божої, Пресвятої Діви, котрій мечі болю крівавили серце, коли дивилася на Розпятого Сина свого! Вона знала долю Його і жертвувала Його. За її святим прикладом жертвуйте й Ви, Матері українські, своїх синів і доньок невинних, котрих любите великою любовю! Жертвуйте для св. Церкви своєї! Жертвуйте дочок своїх на тихих монахинь, а синів своїх на голосних проповідників твердої віри в Боже післаництво Намісника Христового і любови до ближніх і жертвенности для народу свого!

Инші народи в імя Христа жертвують дітей своїх навіть для чужих, диких племен, щоб навертали їх до науки любови. Чомуж ми не малиб на стільки сили і любови, щоб жертвували дітей своїх в імя Христа для свого народу? Недавно прийшли вісти з Бельгії, що побожна Мати згодилася з любови до Христа-Спасителя, щоб одинокий її син жертвував себе на монаха-місіонаря. А незабаром одержала вона вістку, що син її одинак погиб як місіонар у поганській країні з рук тих, котрим голосив слово Боже і котрим життя своє приніс в жертву. В покорі подякувала та правдива християнська мати Господу Богу, що приняв на жертву любови до ближних її одинокого сина й жертвувала що могла на монастир Чина, у рядах котрого погиб її син-одинак.

Такі прояви любови в імя Спасителя освічують будучність народів заходу, вихованих Апостольською Столицею.

Чиж ми не малиб виплекати в наших рядах такої любови і посвяти бодай для свого власного народу, як инші народи для чужих диких племен?

А коли се наступить і коли ряди наших сестер і монахів і духовенства взагалі наповняться дітьми нашого народу, готовими посвятити в імя любови Бога все життя своє і всі проминаючі роскоші й утіхи його, тоді будучність нашої св. Церкви й народу буде просвічена, ясна і велика. Тоді сповнимо призначення наше, дане народови українському на сій землі. Бо каже Письмо св., що „тихі посядуть землю". Здобувають Царство небеснє і царства землі ті, що жертвують життя своє. Дайтеж тихих бойовників і бойовниць св. Церкві нашій, а вони стануть голосні на довгі віки правдивої сили віри і духа.

Закінчення.

Пропадає марно все, що здобуте насильством і неправдою. А справедливість Божа тим висше нераз підносить лукавих, щоби тим нище падали.

Кожда людина, кождий стан і кождий нарід, що втікає від обовязку свого, ломить собі ноги і життя в тій утечі. Де сегодня ті блискучі роди наші, що покинули гонену Церкву свою і нарід свій? Всі вони або вже пішли у поневірку або ще підуть. І вродиться їх сімя за зраду свою. Утечу їх з нашого тяжкого поля можна вирозуміти і по людськи навіть виправдати. Але не виправдує їх справедливість Божа, тілько тяжко скарає, скорше або пізнійше. Бо св. воля Божа кладе кождий нарід і кождий рід і кожду сімю тай одиницю на їх позицію, котрої опускати не вільно, хочби як тяжко було видержати. А ми пригорнім любовю і тих, що між нами стали і тих, що опустили нас, а та любов наша притягне і випростує їх, як тепло сонця випростовує траву і квіти, та гоїть рани на деревах.

А передовсім не даймо, Братя і Сестри, розбити нашої Католицької Цер-

---

о. С. КОВАЛІВ.

Предмет почитання Пресв. Серця Христового.*)

Богослуження до Пресв. Серця Христового було в своїм часі причиною численних а неузасаднених напастий. Іменно серед деяких наших людий утвердилося мильне переконання, що молебне Богослуження до Прев. Серця Христового, яке правиться в наших церквах в червни, непотрібне, бо приняте з латинського обряду. Вони ропщають, що духовенство через сі черневі молебні до Пресв. Серця Христового хоче нас златинщити. Тому розважмо про предмет сего почитання.

Кілька уваг передвступних вияснить цілу справу. Вираз „серце" має два ріжні значіння: дословно означає одну з частий тіла, а в значінню переноснім означає любов.

Чоловіцтво Христове є гіпостатично злучене зі Словом. Друга особа Пресв. Тройці є внутрішно зєдинена з кождою з частий тіла, з душею і з її діланнями. Ділання душі, ділання тіла — се ділання самого Бога: те Слово думає, хоче, любить, ділає, терпить і вмирає з любови до свойого Вітця і з любови до людий.

В якімнебудь почитанню одмічаємо звичайно предмет матеріяльний, предмет формальний і ціль. Предмет матеріяльний є се сама річ уважана сама в собі враз зі всіми прикметами, які в собі містить: до неї звертається безпосередно поклін і адорація (почитання). Предмет формальний є се щось, що особливо звертає увагу в самій матерії, є се причина, яка склонює нас до віддавання їй почести; будуть се отже її чесноти, обявлені в її ділах і в добродійствах. Легко з сего вносити, що культ релігійний не розділює сих двох предметів; розважає він і прославляє предмет формальний в предметі матеріяльнім, котрого становить часть. Ціль культу (почитання) є сим завданням, яке собі сей культ ставить. Поруч ціли, яку вказує сама природа богослуження, іменно слава Божа або слава Святих, може Церква або особи приватні мати в богослуженню ціли окремі, як упрошення собі або ближнім потрібних ласк.

Після науки св. Томи з Аквіну предметом матеріяльним почитання віддаваного Богочоловікови, є завсіди Особа Слова, а під Нею розуміється друга Особа Пресв. Тройці, дійсно ріжна від Отця і св. Духа, утотожнена з Божою природою і внутрішно злучена з природою людською. До сеї Особи Слова звертається передусім зарівно слава, честь, молитва, як всяка образа, зневага і кривда. Предметом формальним сего богослуження є природа Божа або природа чоловіча, мудрість нескінчена або мудрість сотворена, або кожде инше свійство і прикмета. Чоловіча природа і досконалости сотворені, внутрішно зєдинені з Особою Слова, а через те зєдинення освячені і до нескінченої гідности піднесені, відбирають честь в самій Особі Христа. (III. qu. 25).

Якщо ті засади примінимо до почитання Пресв. Серця Христового, то переконаємося, що предметом матеріяльним, себто предметом, якому віддається честь, є Особа Божа; а тим, що в Ісусі Христі звертає нашу особлившу увагу, що нас клонює до Його почитання, словом — предметом формальним є Його серце в тім подвійнім значінню, о якім ми щойно говорили, те серце гіпостатично зі Словом злучене і через сю злуку на почитання заслугуюче. Отже серце тілесне, що його Бог оживляє, що в нім тіло черпає свою кров, є матеріяльним предметом підпадаючим під змисли; любов же уважана як чеснота або як акт, злучена

---

*) Jungman — Quinque theses ad elucidandam et scientifice declarandam devotionem erga S. S. Cor Jesu.

L. Leroy — De S. Corde Jesu eiusque cultu, tract. phil. hist. dogm. et ascet. 1882.

кви! Бо йде время люте і грізні хмари збираються проти неї від сходу і заходу, від півночи і від полудня.

На сході допуст Божий, що тяжко впав на велику Росію, розбив і розторощив тамошне православіє на багато кусків. Там нема вже одного „православія“, а є їх багато і всі ті „православія“ жеруться між собою. Тай ті православні, що опинилися поза Росією, також розбилися. А часть їх пішла навіть на службу Польщі, котру православна Росія довго гнобила. Відвернуло колесо долі й сегодня Польща диктує православним і навіть сотворила своє власне православіє у Варшаві. І то польське православіє з Варшави прийшло на нашу Лемківщину тай відти зачало розбивати нашу католицьку Церкву.

Так від сходу й півночі посипалося на нас каміння з розваленої Росії. А від заходу сонця аж з далекої Америки сунуть ріжні преріжні секти, аби розшарпати Церкву нашу. І шарпають її то грішми юдиними, то брошурками плюгавими, то ґазетами лайливими. А на полудни, де в Босні також поселився наш нарід і свою католицьку церковцю приніс зі собою, таксамо хуртовина збирається над нею й переслідування йде. Словом — зі всіх боків! І до того ще в нутрі розпалюють вороги непослух до Апостольської Столици, як головної підпори нашої.

Чи видержимо ми, Братя і Сестри, той напір на нашу св. Церкву католицьку, що йде зі всіх сторін світа? Видержимо і ще скріпимося, тільки треба відвертатися від зла і памятати, що один є Головний Пастир Христом установлений, святійший Отець в Римі, головна підпора нашої гоненої Церкви. Туди нам звертати думки свої, до вічної скали Петрової, котра перебула вже не такі бурі. Піна і болото те все, що бризькає на Петрову скелю і на Церкву нашу. Вона встоїться навіть серед найгірших бур. Але брудна піна ненависти і сплетень, які від віків роблять проти катол. Церкви її засліплені злобою вороги, може затроїти кождого, хто в серці своїм не відвернеться від розбивачів і руїнників. Длятого уважайте, Брати і Сестри, й від самого початку гоніть зі своїх сіл і парохій всяких аґітаторів, котрі що небудь балакають проти св. Церкви нашої католицької. Як зарази уникайте їх. А для скріплення духа свого читайте правдиво католицькі ґазети: „Місіонаря“, „Нову Зорю“, „Правду“ і „Бескид“. І дописуйте до тих ґазет щиро дописи про затії ворогів, котрі хочуть розбити нашу Церкву і Божий дар — мир серед народа нашого. Подивіться, який огонь ненависти горить в тих людях і громадах, що заражені польським православієм або иншими сектами!

На тебе, народе наш, дивиться Бог і історія. Коли ти витреваєш і не зрадиш св. Церкви своєї католицької, то не опустить тебе і Бог помічю своєю у сих дуже тяжких часах і тих ще тяжших, на котрі доперва заноситься. Звертайте очи свої і серце своє туди, де є лад і порядок Божий, до скали Петрової, щоб не потонув ти й не погиб у страшній руїні.

Віра, любов і жертва собою в імя любови Бога скріпить св. Церкву нашу а з нею й нарід наш. Тим сповнимо свій обовязок на землі, на сім світі — по волі Божій.

Українська жінко! Ти найкраще відчуваєш біль знеможеного в боях стрільця. У тебе добре серце. Як синові поможи в дні Зелених Свят інвалідові своєї армії.

З церковних справ

Кардинал східного обряду

(КАП). Ходять поголоски, що св. Отець має іменувати одного зі східних пралатів кардиналом. Кандидатом вважається грецького Епископа Пападопульоса, асесора Конґреґації східного обряду. Іменовання малоб наступити в липні.

За зєдинення Церков

(КАП). Під проводом французького каноніка Батіфоль відбулася недавно в Парижі нарада в справі унії церков. В нараді взяли участь визначні католицькі діячі, світські і духовні. О. Мерклен, редактор паризької „Ля Кроа“ звернув у своїй бесіді увагу на великий духовий переворот серед православних, головно в Росії. На думку о. Мерклена рішається в нинішних часах надприродна будучина всіх народів і тому обовязком католиків є розбудити та розвинути місійного духа, до чого так горячо взиває Св. Отець.

Дальші переслідування

„Оссерваторе Романо“ повідомляє про нові розстріли і арешти католиків у Мехіку. І так мимо урядових запевнень представників уряду Каллеса, що давали підстави надіятись, що переслідувань вже не буде — розстріляно при кінці цвітня о. Альбіна Кардереса і дві світські особи. У Веракруз арештовано одного священика за „сповнювання релігійних функцій“ і девять еспанських монахинь за навчання дітей. — Союз священиків „Унітас“ у Познанню переслав на руки міністра закордонних справ у Варшаві рішучий протест проти переслідувань у Мехіку

з Божою Особою в той сам спосіб, що душа і її ділання, є формальним предметом духовим.

Годиться однак замітити, що новочасні богослови закинули подекуди сей спосіб говорення, якого колись уживали богослови Школи. Після них предметом матеріяльним є одночасно любов Особи і її серця матеріяльного, оживлюваного через душу і злученого зі Словом. Предметом же формальним, як причиною почитання предмету матеріяльного, є нескінчена досконалість Особи Божої, полученої з людською природою і з кождою її частю. Предметом почитання цілковитим є Особа істнуюча в обох природах.

Чи приймемо сей, чи тамтой спосіб говорення, завсіди позістане правдою се, що через почитання Пресв. Серця Христового, почитаємо Слово воплочене, яке обявляє нам свою любов і вказує своє Серце, як символ сеї любови.

На доказ сеї правди можемо навести Христову волю обявлену св. Марґарети-Марії Alacoque, яка в видінню бачила пламенне Серце Христове з орудями терпіння. Можемо навести відозви Папів, римських Конґреґацій і практику вірних. В тих жерелах знаходимо виразні згадки про ті ріжні річи: про Особу Слова, про Його фізичне Серце і про Його Любов. Раз чуємо там, що то фізичне Серце Христове відбирає почитання зі сторони вірних, другий раз, що се Його Любов є прославлена, то знова, що обі ті річи разом. Ніколиж не бачимо, аби відлучувано Серце або Любов від Христа, зн. від Його особи.

О. Ґаліфет каже, що „головним предметом сего Богослуження є нескінчена Любов Божого Сина... І саме з вдячности за те... годиться прославляти Пресв. Серце Христове окремим Богослуженням. Серце заслуговує на почитання з нашої сторони не тілько тому, що є найблагороднійшою частиною людського тіла Христового, але й тому, що є осідком Христової Любови. Тому, що людська природа вимагає, аби якийсь під змисли предмет підпадаючий, спонукував її й підтримував в побожности... тому й нашої любови до Христа не міг ніякий инший змисловий предмет успішнійше і достойнійше в нас збудити, ніж Пресв. Серце Христове“.

Папа Пій IX. в декреті беатифікації (проголошення святою) Марґарети-Марії Alacoque узгляднює передусім фізичне серце Христове. „Творець нашого спасення – каже сей Папа — Ісус Христос з любови до нас людий принявши на себе слабости природи людської і як невинна жертва своєю смертю на хресті пожертвувавши себе небесному Отцю, аби нас увільнити від неволі діявола, нічого більше не бажав, як розпалити всякими способами в людськім серці сю полумінь любови, якою горіло власне Його Серце... Аби ще більш розпалити сю полумінь, хотів Христос, щоби заведено і поширювано в Церкві богослуження і почитання Його Серця. Невжеж знайдеться такий, аби не любив сего Серця для нас зраненого і копієм пробитого? Хтож не буде почуватися до помноження доказів свого почитання для Пресв. Серця, яке зі своєї рани видало кров і воду, жерело спасення і життя“.

Не інакше виражається Офіцією церковне про св. Марґарету-Марію Alacoque, затверджене через Конґреґацію Обрядів 27. вересня 1764 р. „Обявився Христос і позволив видіти їй своє Боже Серце, окружене полумінню й увінчане терням. Поручив їй працювати над заведенням публичного богослужения в честь Свойого Серця, аби люди пізнали Його любов і заразом направили заподіяні Йому кривди і невдячности“.

Ціллю сего особлившого Божого почитання є запалювання людських душ любовью, направа кривд і невдячностий, заподіяних Богу людськими гріхами.

Само собою розуміється, що Христове Серце і Його Любов заслуговують на найвисше почитання „cultum latriae“. Бо й справді, якщо Воплочене

та домагання, щоби польський уряд інтервеніював у справі гноблених мехіканських католиків. — З Гаґи повідомляють, шо конґрес католицьких жінок рішив, щоби всі жіночі товариства, котрі належать до Унії катол. жінок, в дни 6. червня ґреміяльно приступили до св. Причастія на інтенцію переслідуваного Мехіка. Так отже дня 6. червня запричащається 25 міліонів жінок 26 народностей, що є членами сеї катол. жіночої орґанізації.

Вертають до релігії

В Харкові скінчився церковний собор, в якім взяло участь 1000 церковних і світських делеґатів. Рішено орґанізувати наново духовні брацтва і парафіяльні школи. Більшовицькому урядови вислано письмо з просьбою, щоби по школах учили знову науки релігії. Нема надії, щоби з того щось вийшло, бо більшовицька влада скликала рівночасно зїзд безбожників, що радили над тим, якби усунути релігію з публичного і приватного життя. Зачувати, що безбожників зїхалося дуже мало.

Большевицьні біблії

Повідомляють із Шанґгаю (Китай), що часто приходиться там арештувати комуністів, які большевицьку аґітацію ведуть під релігійною покришкою. Вони то роздають людям „біблії", в яких пророки виголошують большевицькі промови. Очевидно мусить бути десь большевицька друкарня, яка такі большевицькі „біблії" друкує. Супроти можливости ріжних надужить при продажі св. Письма, належить звертати увагу, щоби було воно заосмотрене дозволом церковної влади. Також усякі релігійні книжки треба купувати лиш у знаних католицьких фірмах, щоби за свої гроші не одержати большевицької „біблії" або якоїсь иншої сектярської зарази. Треба вважати тим більше, бо лучається, що появляються подекуди єретичні книжки, на яких навіть дозвіл духовної власти є сфальшований.

I. Вселенський Собор в Нікеї

(о. С. К.) В неділю св. Отців обходимо память св. Епископів, що 325 р. по Христі зібралися були в місті Нікеї на раду. Було там 318 Епископів. А поміж тими св. Епископами був і св. Николай. Їх скликав був Папа Сильвестер I., бо ніхто не має права скликувати Епископів на таку раду, тілько один Папа Римський. Така рада Епископів з цілого світа, що їх скликує Папа, називається Собор вселенський, то значить собор з цілого світа. I скликує Папа на те, щоби всі Епископи радали про св. правди віри; і як вони що врадять, так вже є і правдиве, бо ними управляє св. Дух. Отже і тоді мали таку одну справу. Був тоді священик Арій, котрий голосив всюди, що Син Божий Ісус Христос не є правдивим Богом. Таке той собі видумав, але Епископи всі, що були на Соборі, відкинули його науку, як ложну. А щоби кождий добре знав, як вірити, уложили вони тоді се „Вірую", яке щодня відмовляємо. Те „Вірую" називається Нікейське, бо воно уложене в місті Нікеї; а є ще друге „Вірую" Апостольське, котре говорять при молитві латинники. Се Апостольське є коротше від нашого Нікейського і там нема так виразно всього сказано про Ісуса Христа, як у нашім.

Що діється на Україні

Коли читаєте большевицькі часописи, які виходять за червоним кордоном, то виходить із них, що на совітській Україні „все гаразд". Та деякі легковірні читачі хочби такої „Ради" чи „Праці" зітхають до того раю на Україні, що їм описують ті ґазети.

Коли однак перечитаєте часописи, що виходять таки в Совітах, то виходить воно не так. Ось примíром пише „Красная Армия", що виходить у Харкові, що справа з українізацією серед армії на Україні стоїть дуже погано. Давніше каже, бодай говорили про потребу українізації, а тепер нема і таких розмов. На партійних зібраннях дуже маленько чути українську мову, а в щоденній роботі ще рідше. Коли червоноармійцеви предкладають, щоб на зібранню говорив по українськи, він звичайно відповідає: — буду говорити поважно, тому буду користуватись російською мовою!

На комсомольських (комуністичний союз молоді) і партійних зібраннях 34. полку, коли хто з бесідників зачне промовляти по українськи, його негайно закричать окликами: — Нє панімаєм! Давай парусскі! Сі, що так кричать се самі Українці.

В армії, пише далі Красная Армия, є „націоналістичні ухили". Проявляється анти-семітизм (рух проти Жидів), український великодержавний націоналізм. Сі прояви нераз доводять до суперечки і борні.

Далі пише Красная Армия, що жовніри одержують з дому від родин із сіл листи, в яких повно „кулацкого вранья," себто куркулівської (богацької) брехні Наприклад пишуть батьки, чи брати або

Слово має право до почитання з нашої сторони не лиш з огляду на свої Божі свійства, але також з огляду на все те, що має в собі людського, скоро є річ дозволеною і конечною почитати в Воплоченім Слові найсвятійше чоловіцтво, то справді годиться почитати в тій самій особі Серце, одну з найголовнійших частий тіла, як рівнож годиться почитати Любов, одно з моральних совершенств душі.

Але спитає хто може: невжеж вільно почитати Христове Серце почитанням зовсім віддільним? Навіть так відріжняти Серце від инших частин Христового тіла, або Любов від инших совершенств душі? Невжеж вкінці наші поклонення могуть в так відділиний спосіб звертатися до одної якоїсь части тіла і до одної якоїсь чесноти?

Щоби на це питання відповісти, мусимо вичислити причини сего віддільного почитання. Знаходимо їх саме в тім особливім уділі, який мали Христове Серце і Любов в ділі викуплення людського роду.

Ізза любови до свойого Вітця, ізза любови до людського роду Воплочене Слово вело укрите життя через трийцять літ, голосило Боже царство, потверджувало своє післанництво незличимими чудами, та було найсовершеннійшим взірцем усіх чеснот. З любови до людий позволив Христос мучити своє тіло й душу та хотів умерти на хресті; основав Церков, установив св. Тайни, та пробуває далі між нами в Тайні Евхаристії, щоби бути нашим потішителем, кормом і підпорою. Коли годиться почитати Христа родячогося, страждаючого та вмираючого, коли через усі віки віддавано поклін Різдву Ісуса Христа, його страстям і смерти, то чому не булоб вільно віддавати відділього почитання Любови Христа, яка є пружиною усіх Його чинностий?

Пресв. Серце Христове уділяло сили, здоровля та життя иншим орґанам Його тіла. Воно було жерелом сеї пребогоцінної Крови, котра відродила світ. По смерти Спасителя копіє пробило Його серце, а ся рана, Христом передбачена, зістала зложена Богу в жертві за спасення світа. Через те — після погляду многих Вітців Церкви — вислужив Христос власть установлення св. Тайн. І се є перша причина, ізза якої Серце Христове відріжняємо від инших частий Його тіла і віддаємо Йому віддільну честь.

Якщо причиною та спонукою земського життя Спасителя була Його Любов до Бога і до людий, то щож нам треба буде сказати про силу тих обявів Любови? Тимчасом знаємо залежність тих обявів від серця. Після загальної думки, серце є орґаном любови; або иншими словами, скільки разів воля витворює акт напруження, стільки разів відповідний акт витворює чуття, котрого орґаном в тім случаю булоби серце. Скоро так є, хибаж не є се нова причина до віддавання слави, чести і поклону Серцю Божественного Спасителя? Знаємо, що чимало фізіольоґів (учених) даремно повстає проти приписуванню серцю такого впливу і подає мізок як орґан любови. Сю увагу зробив кардинал Лямбертіні св. Конґреґації Обрядів, а закид сей видавався так поважним, що вплинув на відложення встановлення Богослуження до Серця Христового.

Щонебудь говорилиби про пожадання змислове, то прецінь не можна заперечити певного глибокого впливу почувань, впливу всякої живійшої пристрасти на серце чоловіка; і якнебудь толкувалиби сю річ фільософія і фізіольоґія, то таки ніяк не дасться заперечити якась взаїмність почувань і серця. Любов, ненависть, гнів, страх, якщо є напрасні й нагальні, викликують менше або більше сильне, живе або повільне биття серця, а іноді навіть нагальні удари. Та сама взаїмність серця і почувань істнує також в порядку надприродним. Надмір Божої любови викликував в серці Божих Угодників дивні явища. Серце св. Петра з Альнкантари горіло наче огнем, а внутрішній вогонь розходився на ціле тіло. Подібний жар любови відчували також св.

сестри, жовнірам такі речі: Советска влада забирає селянам насилу збіже і не платить грішми а тільки облігаціями (квитками). Ринки збуту для селян набудуче будуть покасовані. Селянам влада забиратиме продукти і передаватиме в радянську кооперацію. НЕП (нова економічна політика Леніна, що дозволила приватну торговлю і дрібний промисл) буде відкликаний і начнеться воюючий комунізм. А жовніри, каже ґазета замісць все те провірити, що їм пишуть із сіл, чи се правда, чи ні, приймають так як воно написане і попадають в паніку.

Вкінці подає Красная Армия осьтаку цікаву промову красноармійця Чернявського із 61-ого кавалерійського полку: — Селянина обдирають. З нього і податки друть і данину (добровільні податки. Ну, і ще позичку купуй. Особливо се важко для куркуля (себто заможнішого господаря). Подумайте тільки: Податки він платить великі, а ще відіймають йому виборче право. Се вже советська влада робить неправильно. Ось у нас на селі одного господаря вважають куркулем. Та який же він куркуль, коли він працює разом з батраками (наймитами)? З нього подвійна користь. Він богато збіжа збирає і наймити при ньому заробляють. Має він молотілку, якою користується ціле село. Правда, за се йому платять, але мають вигоду. І сей господар не має права голосу! Ся промова не подобалась ґазеті Красная Армия. Тому вона каже від себе, що не гудувалась би Чернявському, якби і він був куркуль. Але що він самий незаможник, то ґазета дивується, як він може ставати на боці куркуля.

Отсі вістки з большевицької військової ґазети в Харкові дуже інтересні. Богато цікавійші від всіх парадних резолюцій і деклярацій, чи то в Москві, чи в Харкові.

Вони відслонють рубець советської заслони, за якою скрита правда. І бачать читачі, що вся балаканина про українізацію се балаканина. Що „ухили" серед Українців проти Москалів на Україні і серед Москалів проти Українців, як були так є. Що селянство на Україні страшно терпить від большевицької влади, та що „червону армію" бунтує ніхто інший а тільки батьки, браття і сестри жовнірів, що їм вже советги аж занадто налили сала за шкіру.

А все те разом показує, що нема що Українцям глядати спасення в Москві.

Зі світа

Українці в Філядельфії

В Філядельфії є понад 4.000 українських родин, а в них більше як 1.000 родин має свої власні доми, більші або менші. Крім центральної орґанізації „Провидіння" є тут 44 місцеві українські товариства. Український осередок — це Френклин Ст., коло української католицької катедри й осідку епископа. Тут власне на одній площі, де є і дім „Провидіння", на 25 домів є 23 доми українські. А недалеко в сусідстві, при вулицях Бравн і 7-ій, є цілий ряд домів, які творять монастир СС. Василіянок і Сиротинець (який оцінюють на 150.000 дол.). Зараз на другому місці Френклин Ст. є два великі доми „Товариства Горожан Українського Роду", яке має найкращу українську салю в Америці (ці доми оцінено на 100.000 дол.). Українці мешкають у Філядельфії, яка дуже простора і розлога, ґрупами в 6 ріжних частях, які наші люди назвали громадами, і які мають свої Народні Доми та українські школи. Філядельфійські українці доволі заможні і підприємчиві. Є між ними бизнесмени, купці, торговці реальностями, власники пересилкових бюр, будівничі, професіоналісти. В бизнесах одні одних підтримують і дають роботи своїм людям. На літо багато українців виїздить над море або на фарми. Знамениті дороги й автомобілі неначе приблизили і так недалекі гарні надморські міста й оселі, а також пречудні фармерські міста за рікою Делевер, в стейті Ню Джерзи. Їдуть туди американці, їдуть і українці. Філядельфійські українці найбільше їдуть до своїх, до українців у Миллвилл, Н. Дж. (де є понад 150 українських родин). Там чуються як дома, тимпаче, що миллвилські українці дуже гостинні і дуже радо й сердечно витають у себе українців з Філядельфії.

Українці в Данціґу

У вільному німецькому місті Данціґу (поляки називають Данціґ — Ґданск) є чимало українських студентів. Вони мають свої товариства: Чорноморе, Зарево, Галич, Смолоскип, які злучились теж в окремий союз під назвою Основа для спільних виступів. Основа має свою кооперативу, яка продає українські вироби зі Львова, а також співацький гурток Сурму, бібліотеку і кружок Рідної Школи.

Вибори в Німеччині

20. травня відбулися вибори до німецького парляменту при участи около 90 прц. всіх виборців. Віддано понад 30 міліонів голосів, з чого поверх 9 міліонів упало на соціялістів, 4 і пів міл. на націоналістів, стількиж на урядовий центр, 3 міл. на комуністів і т. д. Вислід виборів виказав зріст сили лівих партій коштом народовців. Соціялісти здобули коло 150 мандатів (доси мали 131), націоналісти 72 (доси 111), центр 60 (доси 69), комуністи 52 (доси 45) і т. д. Національні меншости не здобули собі ні одного мандату. Одночасно відбулися вибори до пруського сойму. І тут видко зріст соціялістів, котрі із 16 міліонів відданих голосів здобули майже третину. Поляки втратили оба мандати, які мали доси в пруській соймі. Мимо виборчого успіху лівих партій німецька внутрішна і загранична політика лишається, як запевнюють німецькі урядові кола, та сама що й доси.

Смерть від грому

В місцевости Ляндсберґ у Німеччині в часі бурі грім ударив у дерево, під яке схоронилися працюючі в полі робітниці. Наслідки грому були страшні. Вісім робітниць поразив грім на смерть, а пять приголомшив.

Риков хорий

До Риґи прийшли вістки, що наслідник Леніна Риков тяжко занедужав. Останніми днями перебуває він на ліченню в одній з кримських санаторій. Ті самі джерела подають вістку, що підчас перебування афґаністанського короля Аманулягa в Москві, Риков дістав атак шалу, в часі якого знищив всю обстановку свойого помешкання. В Москві рахуються, що роля його в політиці вже покінчена.

Алойзий Ґонзаґа. Серце св. Филипа Нері так розширилося, що пукли йому два ребра, а било так нагально, що іноді тряслося ціле його тіло. В виду сего хтож не признасть, що ціле життя Христове, повне любови і терпіння для слави Вітця і для спасення світа, викликувало таїнственний вплив на Його Серце? А вжеж справедливо побожність християнська відріжняє Серце від инших частий святого чоловіцтва й зовсім слушно віддає Йому віддільну честь, почитає Його в Його Божій особі і разом з нею.

Позістає іще одна причина сего віддільного почитання. Чоловік, зложений з тіла й душі, хоче бути спонуканий до Божої любови зовнішними знаками; таїнства відкуплення мусять показуватися під якимсь символом, котрий потягає серце чоловіка і зневолює його волю. Отже ніякий символ, ніякий знак не є в силі в тій мірі, що Христове Серце, викликати в чоловіці Божу любов. Образ Христового Серця з полумінню, з раною, з хрестом і терням легко пориває душу до любови самого Серця Ісуса. Символ сей пригадує християнинови і незміриму любов Христову і невдяку, якою люди відплачують за любов їх Спасителя. При розважанню тих річий люди заохочуються до ще горячійшої любови Бога, до тим вірнійшого сповнування чеснот і до поширення Божого Царства на землі.

Так отже вправді предметом Божого почитання є цілий Христос і ми почитаємо чоловіцтво цілого одного Христа, але почитаємо і ту часть чоловіцтва Христового, в котрій особливим способом обявилися Божі совершенства. Сею частю чоловіцтва вважається Серце Його, бо воно є жерелом всіх святих почувань любови Бога і людий та є коротким символічним знаком всього того, чого Христос бажав і що здійлав в ділі нашого спасення.

І невжеж ми, католики східного обряду, не маємо почитати Пресв. Серце Христове? Невжеж знайдеться такий, аби не любив сего Серця для нас зраненого і копієм пробитого?

В місяці червні весь католицький світ віддає честь Пресв. Серцю Христовому. Віддаймож і ми честь Христовому Серцю. Спішім охотно до наших церков та принесім в дарі сему Серцю наші серця: принесім наші сльози і радощі, вилиймо перед Ним наші просьби і наші молитви; просім Його о поміч в наших смутках і потребах та віддаймо Йому в опіку себе, наші родини і наш бездольний народ.

З війни в Китаю

Південна та північна китайські армії ведуть велику битву за столицю Китаю Пекін. Надходять усякі суперечні відомости, однак мабуть таки південній армії вдасться заняти столицю Китаю та виперти Чанґ-Тсо-Ліна до Манджурії.

Великий лет

Італійське летунство проєктує великий лет 60 військових літаків над Середземним морем. Буде це перший рейд так численної скількости літаків, які підчас лету тримали би певний устійнений лад. Поляки заповідають, що трьох польських летунів на трьох польських літаках полетять із Варшави до Анґори та столиці Персії Теґерану. Таксамо потверджують попередні заповіджені вже польські лети понад Атлянтиком.

Над північним бігуном

Італійський ґенерал Нобіле, який вибрався недавно великим бальоном у наукову подорож до північного бігуна, долетів до своєї мети. Бездротним телєґрафом повідомив він свій уряд, що задержався над бігуном та скинув на ньому італійський прапор і переданий йому в тій цілі хрест від св. Отця

Катастрофа в воздусі

На воздушнім шляху Львів-Варшава в околиці Пулав уляг катастрофі польський військовий літак. На висоті 150 метрів зіпсувався в ньому мотор і відлетіло одно крило. Наслідком того літак упав на землю і розторощився на кусні. В катастрофі згинув капітан Домбровський та другий летун, невідомого при віща десятник.

Пливучі Острови

Американський уряд рішив побудувати на Атлянтійському океані кілька пливучих островів. Острови ці мають улекшити перелет літаків через океан. Будова одного такого острова вже розпочалася. Стане на ньому готель та пристань і барак для літаків.

Польсько-китайський договір

Представник Польщі в Пекіні Піндер підписав у Пекіні договір приязни та торговельний трактат із китайським урядом. Договір опертий на принціпі безоглядної взаїмности і клявзуль найбільшого упривілеєння.

По виборах у Німеччині

В другій половині мая відбулися в Німеччині загальні вибори до центрального парляменту (райхстаґу), до богато соймів краєвих „вільних держав“), між ними до найбільшого і найважнішого — пруського, та до ріжних провінціональних і громадських соймиків (в Німеччині є звичай доконувати одного й того самого дня, за одним заходом, при тій самій комісії, тільки при помочі карток ріжної краски. два або й три виборчі акти). Значить, основна обнова парляментарного заступництва ріжних родів і степенів, яка на найблизші роки (нормально до 1932) повинна витиснути свою печать на ході зверхної і внутрішньої політики Німеччини. Тим пояснюється та велика увага, з якою політичний світ слідив за вислідами тих виборів, маючи на оці головно дві рішаючі німецькі законодатні установи: центрального райхстаґу і пруського сойму.

Вислід виборів виглядав на чималу несподіванку.

Один погляд на провізоричні числа відданих голосів на поодинокі партії і здобутих ними мандатів показує, що політичні настрої в Німеччині пересунулися на ліво. З т. зв. „буржуазних партій“ (бірґерліхе Партаєн) попереднього райхстаґу одна-однісінька господарська зросла (зглядно навіть сильно 35 проц.); всі инші більше або менше упали, а найсильнійша з них має навіть 30 процент убутку. Кілька нових селянських ґруп, що входять до парляменту, за дрібні, щоб зрівноважити сей убуток.

В сумі всі несоціялістичні партії числитимуть 287 мандатів, натомість соціялістичний обоз (соціяльні демократи і комуністи) виявляє тільки зріст: замість досьогочасних 176 мандатів мають тепер 206—на всіх 492.

З сього бачимо, що соціялістичні партії зібрали 42 проц. всіх голосів і мандатів. Чи з сього випливає, що Німеччина стоїть на передодні чистого соціялістичного режиму? Хоч по самих цифрах можнаб сього сподіватися, то в дійсности до сього далеко: не вважаючи на сильні марксівські підстави для соціялістів і комуністів, спільне правління їх є нездійснимою мрією, а обопільна непереєднана ненависть реальною дійсністю.

На жаль, таке саме треба сказати і про не-соціялістичний табор. Він, щоправда, формально в більшости, одначе спільного між ними геть менше ніж поміж соц.-демократами і комуністами, а суперництво таке саме. З евентуального спільного уряду треба згори виключити крайних націоналістів на правім боці (Ґітлєрівців) і демократів на лівім. Перші ставляться засадничо ворожо до пі-

---

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 10

Гетьман Богданко

Історичне оповідання.

— Гей, Оленочко, моя дорогенька, де то ти пробуваєш, чи живеш ти ще, чи згадуєш мене часто, так як я тебе згадую? Чи може вже піддалася триклятому потурнакові Пшерембському? Е ні, не вірю я цьому! Ти моя, моя, як була! Га чи найду я тебе, чи визволю з руки потурнака?..

VI.

Погідна літна днина. Сонце жарить уже зранку. Пожовклий од жари степ наче опустів. Не видно ні птиці ні звірини. Усе перед жарою поскривалося в холод у Великому Лузі.

Усе? Ні! Ось Запорожці не спочивають як звичайно в таку жару по куренях, тільки метушаться біля чайок. А чайки вже готові. Щогли застромлені, вітрила розіпняті. А на чайках бочки зі стріливом, бочки з солодкою водою, бочки з сухарями. На кожній чайці чотири до пять гарматок. Є й квадрант на кожній чайці, щоб на широкому морі сторони світа знати, дороги не змилити.

Спускає козацтво чайки на Дніпро.

І засміявся, захлюпотів вдоволено сивовусий дід Дніпро на вид сотні чайок. Понесе він їх на хребті свойому по славу, по добичу.

Станули чайки на Дніпрі тісно одна попри одну. Попереду отаманська чайка з січовим прапором.

А в чайках козацтва, як мурашок тих.

Хоч спека, жар на дворі, все козацтво в жупанах із товстого сукна. Не ялося в таку святочну хвилину жупана скидати. Жупани, що правда, не нові, та відчищені й гарно широкими барвистими поясами підперезані. На головах шапки з довгими мішками цвітистими та з кутасами золотими.

На березі Дніпра стоїть кошова старшина з кошовим отаманом Климом Сокольським на чолі й козацтво, що остало на Січі. Не багацько його.

Аж отаман похідний Богданко Ружинський станув просто в чайці, зняв шапку й перехрестився. А за ним підвелося все козацтво в усіх сто чайках, знимало шапки, схиляло чубаті голови й хрестилося.

Отаман Богданко підняв шапку в гору:

— З Богом рушай! — дав грімкий приказ.

І в одній хвилині присіли керманичі біля керм, а веслярі біля весел.

І під один такт вдарило понад дві тисячі весел. Захлюпотіла вода в Дніпрі, заблестіли бриски діямантиками в соняшному промінні, запінився старий Дніпро. Чайки рушили з місця.

Козацтво, що остало на березі підняло в гору шапки.

— Прощавайте! Вертайте здорові та зі славою — кричить кошовий.

— Вертайте здорові! — кричить козацтво.

— Прощавайте — відкликується похідний отаман кошовому й собі шапку в гору піднявши.

— Прощавайте! — гремить із сім соток дужих грудей на чайках.

Попутній вітер надув вітрила чайок, стрілою помчалися чайки по Дніпрі.

Козацтво посідало в чайках, тільки в передній чайці отаман Богданко стоїть іще та бистрим зором перед себе шлеться. Не вперше він отак пливе, та вперше він веде козацтво в похід. Під його рукою сімсот душ лицарських, він їх необмежений володар тепер, вони всі обовязані йому до сліпої слухняности. На один його рух рукою готові всі й на смерть іти. Гей, гей, коби таких лицарів сміливих та карних, слухняних не сотки, а тисячі, сотні тисяч — не стогналаб Україна в ярмі в сусідів. Не стогналаб, а процвіталаб, пишалаԍьби, багатілаб. І широко по світу луналаб слава її, як колись за Святослава Хороброго, за Володимира Великого, за Ярослава Мудрого. Дніпре

слявоєнної Німеччини (в парляментарній практиці вони майже постійно голосують з комуністами!), натомість демократи зійшли вже на ступайок соціяльних демократів і без сих останніх, а принаймні проти них, участи в уряді вони не візьмуть. Виходить отже, що евентуальний „буржуазний“ бльок мігби обняти лише партії від національно-народньої до селянських, в силі біля 250 (50 проц.) послів. Що правда, се половина усього парляменту, одначе така ріжношерстна, що трівкого уряду з неї сподіватися годі.

В таких обставинах полишається, як найправдоподібніша, та комбінація, що центральне правління Німеччини перейде в руки коаліції, зложеної з партій від народньої (Штреземанівців) до соц.-демократичної включно, яка розпоряджалаб біля 360 голосами, одначе малаб ту недостачу, що задля великої кількости соціялістів у ній, не булоб у неї внутрішньої рівноваги і постійна небезпека конфліктів і розпаду...

Така коаліція ще й тому трудна, що католицькі партії (центральна і баварсько-народня) схотять поновити провалений у попереднім райхстаґу (лівицею при допомозі Штреземанівців) законопроєкт про віроісповідні школи, а він при новім складі палати має ще менше виглядів на успіх. Поширені сьогодні рвклямові вістки про новий центро-демократично-соціялістичний уряд (240 гол.) мало правдоподібні. Такий уряд був би дуже слабий.

Сяк чи так, а сильне полівіння райхстаґу не ворожить нічого доброго для внутрішнього розвитку Німеччини: партійні конфлікти, і так уже незвичайно сильні, ще збільшаться; трівкий уряд імперії, в останній каденції сяк-так можливий, буде виключений. Отже по всій імовірности новий райхстаґ нормального кінця не дочекає і буде передчасно розвязаний. А ген далеко на політичнім небозводі підіймається тінь... диктатора. Тільки не вгадати з якого він вийде табору. Про поворот історичного монархізму натомість не може вже бути мови. Останні вибори головно велися проти таких стремлінь і скінчилися рішучою перемогою над ними.

На разі отсе полівіння, яке виявили вибори, зазначиться деякими змінами не тільки в обсягу внутрішньої, а й заграничної політики Німеччини. Сподівані зміни на сім останнім полі мають загально-европейський інтерес, тому кілька думок у сім напрямі самі собою насуваються.

Вислід виборів до райхстаґу принято загально як перемогу політики теперішнього міністра закордонних справ Штреземана. Дивна перемога, в котрій його партія стратила 14 проц. мандатів, а сам провідник в окрузі перепав і взяв мандат тільки з державної лісти! Проте, згадана висше опінія не без оправдання. Велике задоволення, з яким Франція зустріла вислід німецьких виборів, показує, що їх значіння лежить головно на міжнароднім терені. Є се перемога т. зв. духа Льокарна і зближення до Франції, а символом її — погром націоналістів типу ґр. Вестарпа, які ще досі не хотіли чи не могли погодитися з програною війною і її наслідками. В парі зі зближенняа до Франції прийде очевидно і до поліпшення відносин з Польщею, принаймні на торговельній ділянці. А союз з СССР? Він не був залежний від партійного характеру урядів Німеччини, і в найближчім часі трудно сподіватися його ліквідації, хоч і те певно, що він в нових обставинах не затісниться, не стане сердечніший, мимо зросту марксизму в Німеччині, скорше навпаки.

(„Нова Зоря“).

Важне для господарів

Овес як паша для телят.

Відомо, що слабе живлення теляти в перших початках розвою, відбивається шкідливо на пізнійшій ужитковости. Зі слабо живленого теляти не буде доброї дійниці, доброго розплідника, ані навіть доброї опасової, чи потягової штуки. Занедбання теляти не можна пізнійше направиити найкращою пашею і найдбаливійшим доглядом, а замість гарного приплоду, будемо мати лише таку худобу, що молоко і мясом не оплатить паші і догляду. Хоча теля буде походити від доброї худоби, то приплід не буде вдоволяючий, коли теля буде занедбане і невідповідно годоване.

Між великою кількістю паш, що підходять для годівлі телят, є побіч лляного насіння, овес. Вже в часі відлучення теляти, при переході з молока повного, товстого на молоко пісне збиране, можна придавати відповідно приготовленого вівса. Овес своїми добрими складниками — поживою, як білок, товщ і другі складники ділає на сильний розріст костей і мязів, що є підставою дальшого розвитку і ужитковости. З правила дається телятам через 4 тижні молоко товсте а дальше переходиться постепенно на молоко збиране. Молоко збиране має в собі всі складники, крім товщу. Бракуючий товщ придається лняним сімям, якого відвар по змеленню і переваренню придається до молока. На літру молока придається лняного вивару 50—60 ґра-

---

Батьку, не вперше несеш ти лицарські чайки на собі. Носив ти на собі судна Святослава, Ігоревича, його славне ймення жахом і страхом наповняло серця могутніх візантійських цісарів і царів болгарських. Не вперше несеш ти, Батьку, й козацькі чайки. Носив ти славного Байду-Вишневецького на хребті свойому. Гей, колиб не так вчасно судилося було козакові Байді пропасти на гаку в султанській столиці, не така булаб Січ мати сьогодні. А може, може доля судила, може воля Господня, щоб він, Богданко Ружинський довершив цего, що не вдалося Байді? Може він при Божій помочі сповнить задуми й заміри великого Байди. І пригадалися йому знов слова Дамонтовича й о. Єронима й черця Михаїла. Гей, може справді їх слова пророчі, може Господь досвідчив його на це, що він міг Запорожю прислужитися, скріпити лицарство січове й так забезпечити Україну перед нападами диких орд і перед іншими сусідами?!...

І здавалося князеві Богданкові Ружинському, що в нього виросли крила бистрі, могутні, що сила прибула дужа, кріпка. І випрямився отаман, груди підняв високо, свіжого повітря втягнув.

— Боже поможи! — сказав майже голосно. А потім обернувся й глядів на чайки, що плили густо одна попри одну, так що здавалося, веслами зачіпають об себе. Та ні, не зачіпали. Вміло гребуть запорожці. Пінисті хвилі вдаряють об низкі береги чайок, лопотять вітрила. А козацтво гомонить. Вітер розносить гомін по рідному степові.

Сонце щораз вище піднімається. Жара. Та з Дніпрової води холодом дише.

Нараз на сусідній чайці задзвеніла бандура, а за нею на другій, на третій чайці.

Ухопив за бандуру й Богданків побратим Покотило. Він мистець у грі на бандурі. Підхопив Покотило гру з сусідньої чайки й заграв.

А за звуками бандур і пісня загреміла:

„Дніпре, брате, чим ти славен?
Чим ти славен, чим ти красен?
Чи своєю довжіньою, чи своєю глибіньою?
Чи своєю бистріньою, чи своєю ширіньою?
Чи крутими берегами, а чи жовтими пісками?
А чи темними лісами, чи зеленими лугами?
— Ой, я славен козаками, завзятими юнаками,
Завзятими юнаками, хоробрими лицарями.
Ой, я славен козаками тай козацькими чайками,

— гриміла пісня козацька з дужих козацьких грудей.

Гордо шлеться зором по чайках молодий отаман похідний:

— Є сила, дужа сила! Не страшні нам вороги. Так, Дніпре, батьку сивовусий, носив ти на собі Олегові судна, носив Святославові й Володимирові, носив Байдині чайки, а тепер несеш мої чайки, чайки отамана похідного Богдана Ружинського. Задріжить бісурменська земля від мойого ймення, застогне поганець! Гей, наперед по могутність, по славу!

Гордо шлеться зором по чайках молодий отаман похідний.

Пролунала грімка пісня й знов стало тихо — тільки хлопіт води чути під веслами, тільки вітрила шелестять від вітру.

Аж тут Покотило знов ударив пальцями по струнах бандури й заспівав. Завів чомусь сумної:

„У долині вогонь горить,
Коло вогню турок сидить,
Турок сидить — коня держить,
Коня держить за поводи,
За поводи шовкові.
Біля нього дівча сидить,
Дівча сидить, слізно плаче,
Слізно плаче, Турка просить:
„Пусти мене, Турчиноньку,
Побачити родиноньку,
Ще й рідную Вкраїноньку“. Д. б.

мів, (5—6 декаґр.) Однак тому, що не всюди буває лняне сімя, можна його заступити цілком добре вівсом. Зразу не можна давати більше, але треба збільшати кількість придаваного вівса постепенно. Кількість вівса мусить бути трохи більша від льону, бо овес не має так богато товщу, але має за це другі складники, що корисно впливають на травлення. Коли переходимо до пісного молока, тоді до него додаємо вивару з вівсяної муки, який по процідженню придається до пісного молока і ним поїться телята. Коли телята відвикли від товстого молока, а привикли до молока пісного, що діється в 6-ім тижні, можна перестати придавати вивару сімя або вівса до молока, а зачати подавати душеного вівса, або меленого сімя льону. Постепенно вменшається кількість сімя, а збільшається кількість душеного вівса. В 8-ім до 10-ім тижні можнадійти до $^1/_2$ аж $^3/_4$ кґ. а навіть більше душеного вівса на одну голову, підчас коли сімя не можна давати більше, як $^1/_2$ кґ. на голову.

Лняне сімя можна заступити пізнійше макухом, який подається сухий кришений, сам, без ніякого придатку. Овес все треба давати душений, бо його телята краще використовують, ніж ціле зерно. Розуміється, що не можна забувати на це, щоби телята звикали на добре сіно, бо в нім находиться все, чого потрібно до витворення сильних костей і мязів. Сіно можна подавати вже в четвертім тижні, щоби помалу звикали, а пізнійше можна подавати після потреби. Маленькі кількости буряків зразу, а також зелена паша мають бути доповненням вівса і сіна. В 6-ім місяци можна перестати подавати овес, за виїмком штук призначених до розплоду, бо для них є овес конче потрібний. Добра і ситна паша в дальшім розвитку є запорукою сильної і здорової худоби, що буде давати великі прибутки.

До Українського Громадянства

Вже третий рік працює Кружок „Рідної Школи" в Чорткові над придбаннем фондів на здвигненнє будинку для шкіл „Рідної Школи" в Чорткові. Громадянство чортківського, а в части й сусідних повітів, зложило досі 2.412 дол., за які куплено площу, а решту зберігається на саму будову. Кошти будови обчислено на поверх 18.000 долярів.

Ждати до тої пори, поки Чортків чи повіт зложить потрібний фонд на будову, неможливо, бо школи розростаються і нема для них приміщення. В зимових місяцях передискутовано в пресі (Діло, ч. 8. з дня 12. січня і ч. 15. з дня 22. січня 1928.) плян, після якого повинно будуватися у нас щорічно приміщення для одної з освітно-культурних установ в краю. На першу чергу поставлено будову чортківської ґімназії, що, хоч істнує від 1921 р., досі з причини воєнного лихоліття не могла придбати власного будинку.

Для здійснення цього пляну конечне, щоби кождий українець, а в першу чергу кожний інтеліґент і кожна установа, зложили одноразово даток у висоті 10 золотих. Це буде почин до орґанічної праці для вивінування і розбудови українських інституцій. Ізза недостачі капіталу ми досі все стоїмо на одному місці, бідькаємо і нарікаємо, але не шукаємо самопомочі.

Хай в кожнім місті зорґанізується гурток, який допильнує, щоби всі інтелігенти і установи цей даток зложили. Кого не стати на 10 золотих, хай зложить частями або до спілки з другим. Бувші учителі ґімназії, батьки учеників та б. ученики ґімназії, що дістали в ній освіту, повинні в першій мірі занятись цим ділом. Хай в цілому краю повстане орґанізаційна сітка в цій справі.

Предбачений успіх нашої акції дасть запоруку, що рік-річно збудується у нас цим способом дім для одної з культурно-освітних установ, а це буде для них основою кращого розвитку.

Очевидно, що цей одноразовий даток у нічому не нарушує правильних датків на „Рідну Школу".

Для догідности Вп. Громадянства розсилаємо з нинішним числом Правди чеки.

Д-р Горбачевський Антін, сенатор, **Д-р Баран Степан**. посол, **Д-р Юрчинський Остап**, голова філії Просвіти. **Віктор Петрикевич**, упр. ґімназії, **Д-р Гринчишин Іван**, голова Кружка Рідної Школи

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

ВП. Лука К. Рудники. Одного допису не мож ділити на кілька разів. Ми мусимо деякі дописи скорочувати, бо місця мало і друк дорогий. Непригожі дописи то цілком не містимо і ніхто жалю за це до Редакції не повинен мати. Присланy Вами „Розмову кумів" помістимо. Просимо о дальші сміховинки та здоровимо Вас щиро.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. Хто із П. Т. наших Передплатників надав дня 15. 5. 1928 р. в почтовім уряді Товсте 2.50 зол. на адресу Адміністраці Правди — а не подав своєї адреси — буде ласкавий у власному інтересі донести про це негайно до Адміністрації Правди враз із поданням своєї точної адреси і посвідкою вплати, виставленою почтовим урядом в Товстім.

НОВИНКИ

„Мученицьке Мехіко", продовження буде в слідуючім числі.

Самоходові випадки. У Львові перед личаківською рогачкою наїхав самохід на придорожне дерево. Їдучі: Іван Шляхетко, муляр, його донька, жінка та жінчина сестра випали з великою силою зі самоходу. Наслідком того Шляхеткова зломила ногу, донці тріс череп, сестра сильно потовклася, шоферови поломило пальці. Шляхетко вийшов з того випадку без ніякого ушкодження. — Другий випадок стався на стрийськім гостинці. Самохід кермований якимсь польським техніком притиснув до залізного поруча на мості Миколу Голя, якому зломив ногу. Виновника випадку, згаданого техніка прохожі трохи що не побили за його неуважну їзду.

Випадок із трамвайом. У Львові на розі вул. Чарнецького наїхав трамвай на фіру Романа Турка з Германова. Наслідком того кінь Турка попав під трамвай, який поломив йому ребра. Господареви не сталось нiщо.

Смерть під колесами поїзду. Поспішний поїзд наїхав під Суховолею коло Львова на Стефана Бальцера. Бальцер згинув під колесами поїзду.

На „смертній дорозі". Вилянівський гостинець під Варшавою назвали люди „смертною дорогою" ізза частих самоходових випадків. Ось і новий випадок. На днях розбився там кермований пяним шофером самохід. Двох пасажирів віднесло тяжкі, а двох лекші рани.

Градова буря. Кремінецький повіт навістила величезна градова буря. В само полудне зірвалася буря з громами і градом величини курячого яйця. Найбільше спустошення спричинив град у селах: Вишневець, Борки і Шумськ, де знищення землеплодів доходить до 100 процент. Град покрив землю верствою на 8 сантіметрів. Вода доходила до півтора метра і змила місцями орну почву та полишила камяну опоку.

Будівельний випадок. У Львові на площі східних торгів завалився нововибудований барак. Чотирьох робітників віднесло з тої причини тяжкі рани.

Арештовання опришків. В Стрию поліція арештувала пятьох опришків: Віттера, Павлюка, Баха, Заситка і Держка, які від довшого часу грабили доокола жителів. В хвилі арештовання боронилися оружям, однак таки попали в руки поліції.

Градова буря, Над березівським повітом перейшла шалена буря з градом. Зернята граду доходили величини курячого яйця. Град спричинив великі шкоои в селах: Грабовиці, Переситниці й Гумениськах. Засіви знищені там цілком так, що треба їх переорювати.

Пожежа в Миклашеві. В селі Миклашеві львівського повіту згоріло в цих днях два господарства. В огні згорів кінь. Загальна шкода виносить 7.000 золотих. Причина вогню — підпал, якого допустився якийсь Василь Чех. Його арештовано.

ОПОВІСТКИ.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький **З друкарні Вид. Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.**